

К.О.Братковська, В.І.Горбенко, А.В.Нечитайло // Abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference. Bilbao, Spain 2020. 483- 486 pp. – Режим доступу: [<https://isg-konf.com>]

УДК 338.432:631.153.3

Дем'яненко С.І.¹, Іваненко Ф.В.²

¹д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

²к.е.н., доц., завідувач навчально-наукової лабораторії інноваційних технологій в агробізнесі, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГІЯ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Події й тенденції останніх років на світових аграрних ринках викликаних запровадженням виробництва біопалива, біоетанолу та біодизелю з продукції сільського господарства полягають у зміні формування обсягів пропозиції й попиту на сільськогосподарську продукцію та їх структури на цих ринках. Значна частина сільськогосподарської продукції переходить з категорії «продовольство» та «корми» в категорію «сировина» для виробництва біопалива. Ці тенденції також несуть певні загрози продовольчому забезпеченню людства. Це стосується і України, як одного з провідних гравців на світових ринках сільськогосподарської сировини та продовольства..

В Україні вже здійснюється виробництво відновлюваних видів енергії і це є важливим чинником підвищення ефективності галузі. Це такі види енергії як біоенергетика біодизель, біоетанол, метан (GNG), використання вторинних енергетичних ресурсів, вітрової і сонячної та теплової енергії. Паралельно з цим вирішується проблема утилізації побічних відходів від виробництва і переробки аграрної продукції.

Сільське господарство України споживає менше 1,8 млн.т. енергії у нафтовому еквіваленті (THE, tonne of oil equivalent - TOE), що не перевищує 3,8 % енергетичних потреб галузі. THE це стандартизована ОЕСР та ІАЕ одиниця вимірювання енергії, що як правило, використовується для порівняння використання великої кількості енергії з різних джерел і еквівалентна кількості енергії, що виділяється при спалюванні однієї тонни сирої нафти (близько 41.868 ГДж або 11.63 МВт*год. енергії). .

В Україні валове виробництво енергії лише за рахунок зернових культур складає щорічно 20-30 млн.т. у перерахунку на біоетанол або 12-18 млн. THE. Таким чином сільське господарство продукує енергії на порядок більше ніж споживає. Варто зазначити, що виробництво зернових супроводжується

отриманням побічної продукції (солома зернових злакових і бобових культур) у співвідношенні до обсягу одержаного зерна від 1:0,5 до 1:1,5. Цього обсягу сировини більше ніж достатньо, щоб покрити всі витрати енергії для потреб аграрного виробництва. Використання соломи, а не зерна для виробництва біоенергії, також важливе з позицій продовольчого забезпечення. Постає питання, в який спосіб краще використати побічну продукцію зернового господарства? На наш погляд найкращим екологічно спрямованим напрямком переробки соломи та іншої побічної продукції аграрного виробництва у найближчій перспективі має стати масове виробництво біогазу (основу якого складає метан та водень). Це ті види палива, що майже не акумулюють CO₂ в повітрі. Метан у якості палива вже давно застосовують у двигунах внутрішнього згорання які на цьому паливі проходять до 1 млн. км. пробігу без капітального ремонту. Навіть після 500 тис. км. пробігу двигун практично зберігає свої заводські властивості.

Висновки. Важливим аспектом підвищення економічної ефективності в аграрному виробництві є використання відновлюваних джерел енергії, зокрема отриманої з аграрної продукції та продуктів її переробки. Це дає можливість не тільки забезпечити потребу в енергетичних ресурсах галузі, а й реалізувати її на ринку як важливого напрямку підвищення доходів фермерів та інших аграрних виробників. Перспективним напрямком при цьому є виробництво біогазу з соломи зернових злакових і бобових культур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іваненко В.Ф., Іваненко, Ф.В. Перспективні види палива для АПК// Міжнародний науково-практичний журнал «WayScience», 2019, С.702-706.
2. Іваненко В.Ф., Іваненко, Ф.В. Енергетична та екологічна ефективність сільського господарства в умовах альтернативних технологій виробництва. Міжнародна науково-практична конференція “Агробізнес в Україні: Глобальні виклики та роль економічної науки”, 9-10 листопада 2017 р., С.156-163.
3. Організаційно-економічні нормативи витрат та інформаційно статистичні матеріали з виробництва рослинницької продукції за біоадаптивними технологіями (методичні рекомендації). К.: ІБКІЦБ НААН, ТОВ «Нілан-ЛТД». - 2014, 194 с.